

**"It's not science versus religion...
it's science versus the law"**

- en etikuppsats om forna seder och repatriering

Ruthger Persson
HOS422
VT05

1. BAKGRUND.....	1
UPPTÄCKTEN AV "KENNEWICK-MANNEN"	1
DATERINGEN & KRANIETS FORM	2
FRÅGESTÄLLNING	2
2. DEN MODERNA ASATRON.....	2
FORNA SEDER & WICCANER	3
ASATRON I DEN NATIONALSOCIALISTISKA PANGERMANISMEN	3
ASATRÚ FOLK ASSEMBLY	4
3. URSPRUNGSAMERIKANERNAS STÅNDPUNKTER	5
4. HUR LÄNGE KAN MAN HÄVDA REPRESENTATION FÖR FORNA SEDER?.....	6
5. VARFÖR BLEV KENNEWICK-MANNEN SÅ VIKTIG?.....	7
6. SAMMANFATTNING	8
7. KÄLLFÖRTECKNING.....	9
BÖCKER	9
INTERNETRESURSER	9

1. BAKGRUND

Denna uppsats kommer att behandla ämnet repatriering och forna seder mot en bakgrund av det välkända fallet med den så kallade "*Kennewick-mannen*". Uppsatsen handlar också om de trosuppfattningar som kom ifråga när det gäller detta fynd; modern asatro och ursprungsamerikanernas motsvarighet. Titeln är tagen från ett citat av Anthone Minthorn från Confederated Tribes of the Umatilla Reservation (Fabian 2005) som speglar uppsatsens ämne bra - är det så enkelt att det bara är en fråga om lag?

På grund av den begränsade tid som funnits tillgänglig för detta uppsatsskrivande har jag valt att göra följande avgränsningar; vid redogörelsen för den moderna asatron så koncentrerar jag mig på synen på etnicitet (och de olika organisationernas syn på sig själva – ett rationellt ställningstagande kring vem som har rätt och fel känns svårt att ta) och jag kommer inte heller att ge någon bakgrund med beskrivning av exakt hur NAGPRA fungerar. Större delen av materialet är hämtat från olika hemsidor på Internet och e-post-konversationer eftersom det i stor utsträckning handlar om åsikter. Endast tre böcker har används som bakgrund till arbetet; "*Gods of the Blood*", "*Pagan Paths*" och "*Vägar till Midgård: Myter om det nordiska*". En fjärde bok har också använts för att redogöra för lite olika begrepp inom rasistisk subkulturer, dock har den inte tjänat som bakgrund till analysen eftersom den är mer av ett brandtal mot nazismen än en vetenskaplig analys av någonting; denna bok heter "*Vit makt och blågula frågor*". En annan "*bok*" förekommer också men den är bara publicerad på nätet (den har dock tidigare varit tryckt, därav sidnummer i referensen): Barbara Meisters "*Mending the Circle: a Native American Repatriation Guide*".

UPPTÄCKTEN AV "KENNEWICK-MANNEN"

Den 28 juli 1996 hittas ett kranium på en flodbank i Columbia River i närheten av Kennewick i den amerikanska delstaten Washington av två studenter Will Thomas och Dave Dearcy. Dessa rapporterar upptäckten till lokala polismyndigheter och inom ett par dagar så har antropologen Dr James Chatters hittat ett komplett skelett som dock är alldeles för gammalt för att komma ifråga för en polisutredning (McNallen 2005c). Skelettets ålder gör att de fem grupperingar av ursprungsamerikaner som finns i området idag, Confederated Tribes of the Umatilla Indian Reservation, Yakama Indian Nation, Nez Percé, Wanapum band och Confederated Tribes of the Colville Reservation gör anspråk på skelettet för repatriering. En sak som gör frågan infekterad redan från början är att antropologen Dr Chatters underlåter att informera berörda grupperingar i området om fyndet utan dessa får reda på det från en artikel i *The Tri-City Herald*. Enligt den gällande lagstiftningen Native American Graves Protection

and Repatriation Act (NAGPRA) så var frågan självklar (Fabian 2005) och skulle därför inte ha genererat några problem från början. Skelettets ålder skulle dock visa sig innebära en del problem.

DATERINGEN & KRANIETS FORM

Vid närmare undersökningar av kraniet och skelett i helhet visar det sig att det har vad som kallas "*kaukasoida drag*" enligt Dr Chatters, rättsmedicinaren Floyd Johnsson och den lokale antropologen Catherine J MacMillan. Ytterligare problematisering av fyndet uppstår när man får tillbaka resultatet av kol-14 dateringen av skelettet; det visar sig vara mellan hela 9 300 och 9 600 år gammalt, vilket gör det till det näst äldsta skelettet som hittats i Washington (McNallen 2005a). Åldern och kranieformen river upp en del gamla sår och medför en del frågor om hur den amerikanska kontinenten egentligen befolkades. De medför också att en grupp moderna asatroende, Asatru Folk Assemble (AFA) via sin advokat den 24 oktober 1996 lämnar in stämning som kräver att skelettet blir grundligt studerat (McNallen 2005a). Stämningen har också till syfte att förhindra att skelettet lämnas över till de lokala grupperna av ursprungsamerikaner och att se till att mannen, i deras ögon, får en anständig begravning. En grupp av forskare lämnar också in en stämning den 16 oktober samma år för att de anser att skelett är för viktigt när det gäller studierna av hur Amerika befolkades för att återbegravas. Frågan blir ytterligare infekterad när man i *Tri-City Herald* kan läsa om att en överstelöjtnant Don Curtis hos US Army Corps of Engineers har låtit ursprungsamerikanerna utföra ritualer över Kennewick-mannen. Detta sker i brott mot ett avtal om att skelettet skulle vara "*off limits*" tills rättsprocessen kring det avgjorts. Följden blir att AFA via sin advokat också kräver att få genomföra ritualer över skelettet och får göra detta genom sin ledare Stephen McNallen den 17 augusti 1997 (McNallen 2005a). Alla ritualerna infekterar saken ytterligare då vetenskapsmännen, och även AFA, anser att skelettet blir nedsmutsad med modern DNA som skulle försvåra ett eventuellt DNA-test. Efter en längre och infekterad debatt kring kvarlämningarna så beslutar Department of Interior att skelettet är ursprungsamerikanskt på grund av dess höga ålder (Boyer 2005) och AFA drar sig ur rättsprocessen (McNallen 2005c). Processen tar dock inte slut här då forskarna fortsätter att driva processen och till slut får rätt att behålla benen för studier "*så länge det behövs*", en uppgörelse som görs 2002 (Schmidt 2005, Sandefur 2005a och McNallen 2005c).

FRÅGESTÄLLNING

Den omfattande rättsprocessen kring Kennewick-mannen och alla olika argument som har höjts kring skelettet leder till två frågor som jag skall försöka svara på i den här uppsatsen. Den första frågan är; Hur långt tillbaka i tiden kan man egentligen hävda representation för forna seder? En följe fråga till detta blir frågan om varför Kennewick-mannen blev så viktig?

2. DEN MODERNA ASATRON

Modern asatro är knappast en samlad företeelse, utan det finns ett flertal inriktning inom denna tro, varav tre positioner utkristalliserar tydligt som en form av "*Asatru Triangle*" (Gardell 2003:153). Ursprunget till dessa kan härledas till tre företeelser; nyhedendomen med sin grund i Gerald Gardners "*Wicca*" som hävdas ha ett uråldrigt ursprung men förmodligen kommer ur Aleister Crowleys studier av det ockulta (Gardell 2003: 137-142), den nationalsocialistiska pangermanismen med grund i tredje rikets Tyskland och krigstidens Danmark förd över till Amerika via Else Christensens "*Odinist Fellowship*" (Gardell 2003: 166-177) och slutligen den etniska asatron i AFAs skepnad (McNallen 2005d). I detta kapitel kommer jag kort att redogöra för ursprunget till dessa inriktningar, hur de ser på

representationen för forna seder och hur de är relevanta i debatten kring begreppet repatriering och NAGPRA.

FORNA SEDER & WICCANER

En av de tre typer av modern asatro som nämns i Gardells bok *"Gods of the Blood"* (Gardell 2003:153) är vad han kallar antirasistisk asatro. Den har sin grund i Gardners häxreligion Wicca, ett gammalt engelskt ord för *"witchcraft"* som skulle komma från *"wit"* (visdom) och slutningen *"weik"* (att forma något efter sin vilja). När Gardner förde fram/lanserade sin religion i slutet av 1940-talet så betonade han hela tiden sig själv som ett slags arvtagare till det gamla och när rörelsen efter Gardners död, 1964 delades upp i ett flertal mindre vägar så valde en grupp att betona det hedniska arvet från Skandinavien. I och med detta var den moderna asatron född i den mening att grupper från olika länder och platser runt om i världen valde att försöka återskapa den tro som fanns för tusen år sedan. Gemensamt för dessa grupper är att de tar starkt avstånd från en av de andra inriktningarna som har starka kopplingar till nazismens pangermanism, även om de ibland räknar AFA som en av de sina så tar de generellt avstånd från alla begrepp relaterade till rasism och menar att de endast försöker återskapa en religion som fanns mellan år 300 och år 1100 enligt vår tideräkning. Man betonar dock att det existerar skillnader mellan då och nu och att de rör sig om en återkonstruktion, men menar också att de förhöll sig så för i tiden med;

"It is easy to forget that the mythology we have today is the incomplete remnants of a set of set of stories evolving over many different countries for about 700 years... ...A villager in fourth century Sweden would not necessary be familiar with the range of stories known by an eleventh century icelander..." (Jennings 2002:93).

Ibland menar de också att stora bitar av denna nordiska tradition, eller forna sed som de till och från kallar sig (i Sverige representerat av Samfälligheten för nordisk sed och Asatrosamfundet) överlevt på Island och landsbygden i Skandinavien. I USA representeras denna inriktning av organisationer som Theod och Eldright (Jennings 2002:90-99). Gemensamt för dessa organisationer är dock som ovan konstaterat att de inte säger sig representera folket som fanns då, och därmed blir de ointressanta för den här uppsatsen.

ASATRON I DEN NATIONALSOCIALISTISKA PANGERMANISMEN

Framför allt i USA finns det grupperingar inom den nazistiska rörelsen som har omfamnat asatron i ännu större utsträckning än det vanliga missbruket av runalfabetet (Enoksen 1998:216-222). De har grundat en stor mängd sekter som framför allt består av folk som sitter i fängelse eller har blivit frigivna efter avtjänat fängelsestraff (Gardell 2003:217-220). Organisationerna har alla möjliga olika namn, från det mindre fantasifulla Nationalsocialist Kindred och Odinist Fellowship till det långsökta Wotansvolk (där Wotan kan utläsas *"Will Of The Aryan Nation"*). Gemensamt för dessa är att de delar en utgångspunkt med den tredje delen i asatrotriangeln, nämligen nationalromantiken under artonhundratalet och den tyska völkish-rörelsen under första hälften av nittonhundratalet. Brytpunkten finns dock redan där, i det faktum att AFA och andra liknande organisationer som Odinic Rite och Astatrú Alliance tar avstånd från nazismen och pangermanismen som utvecklades i Himmlers SS-förband (Gardell 2003:26-28). När det gäller organisationer som Odinist Fellowship (vars ledare Else Christensen för övrigt har blivit utvisad ur USA) finns det ett direkt band mellan den så kallade vänsternazismen (strasserism efter bröderna Strasser som utmanade Hitler om ledningen av NSDAP) (Lodenus 1998:67) och den nutida organisationen. Else var nämligen aktiv *"nationalsyndikalist"* i 1930-talets Danmark och utvandrade till Kanada efter krigsslutet. Else grundade Odinist Fellowship 1969 tillsammans med en ledare från American Nazi Party och KKK, James Warner. Gruppen står för vad de kallar tribal socialism och

brukar inte vilja synas i media, vilket torde vara ovanligt för en sådan organisation (Gardell 2003:167). På den andra sidan har vi Wotansvolk som är en organisation som hyllar nordiska gudar men blandar dessa med ett flertal andra influenser från bland annat den kristna identitetsrörelsen (en rörelse som menar att engelsmännen är de egentliga judarna och att satans avkomma, judarna har lurat världen att genom kristendomen stödja det judiska världsherraväldet (Lodeniuss 1998:57)). Intrycket jag får av de ståndpunkter som jag har läst att dessa rörelser står för är att de inte är intresserade av dåtiden, förutom när de väver ihop nya teorier kring den ariska rasens överlägsenhet och dess härstamning från Hyperborea (Wikipedia 2005a) och därför är ointressanta för den här uppsatsen. Att sedan begreppet ras är centralt och att de delar en del av teorierna med AFA är en annan sak, för organisationerna tycks mest vara sysselsatta med drömmen om raskriget (Gardell 2003: 191-258). Värt att notera är också skillnaden i att medan Wotansvolk ser asagudarna som jungianska arketyper som ger uttryck för den ariska rasens vilja, så har den etniska asatroende en tendens att vilja se dem som metafysiska varelser (Gardell 2003:191-258).

ASATRÚ FOLK ASSEMBLY

Organisationen grundades som Asatrú Free Assembly 1969 och representerar den del av asatrotriangeln som kallas etnisk asatro. Det är inte den största organisationen inom den etniska asatron (både Asatrú Alliance och Odinic Rite är större) men likväl den viktigaste för den här uppsatsen, eftersom det var dem som drev rättsprocessen när det gällde Kennewickmannen. Ursprunget till den etniska asatron (Asatrú är ett vagt begrepp som både wiccaner och etniska asatroende använder – det betyder ”att man är trogen gudarna”) står att finna i sekelskiftets Tyskland och den völkish rörelse som växte fram under denna tidpunkt. AFA ändrade också det ursprungliga namnet för att visa på banden till denna rörelse och på hemsidan talas det en del om begreppet völkish. Organisationen talar om ett slags spirituellt band mellan alla av germanskt ursprung, och reagerar väldigt starkt på företeelser som new age, där ståndpunkten är ungefär att man skall hålla sig till sin egen etniska religion (organisationen har ett håfullt namn för euroamerikaner som ägnar sig åt ursprungsamerikanernas mystik – the wannabees);

”Perhaps the most significant issue in Indian spirituality today is the all-pervading presence of a new tribe – the wannabees... ..perhaps the worst abuses are the sun dances done on Astroturf... ..The Indians are angry and who can blame them?” (McNallen 2005c).

Att varje etnisk grupp skall ägna sig åt sin egen religion är ett drag som går igen genom hela AFA:s agenda;

”Before you moan about us giving space to non-Asafolk, think: Today, they are being ripped of: tomorrow it will be us. In fact the theft of Asatru started ten years ago with Ralph Blum’s Book of Runes, and continues today in the form of attempts to de-tribalize and universalize Asatru” (McNallen 2005c).

Samtidigt som man inte är främmande från att inleda rättsprocesser om skelett med ursprungsamerikanska samhällen så uttrycker man också en beundran för deras bevarande av sin religion;

”When will we European Americans wise up and adopt a similiar attitude?” (McNallen 2005c).

AFA har drag från både vinkel ett och vinkel två på asatrotriangeln, de ser sig inte som en missionerande religion och de talar om en gemensam spiritualitet för alla euroamerikaner eller germaner. De har dock tagit avstånd från rasister och säger sig inte vara detta – att prata politiska ideologier på möten leder till uteslutning ur organisationen, en policy som de antog på 1980-talet (Gardell 2003: 258-261) – när organisationen växt och de började få problem med att bli ständigt förknippade med nazism. Vad som AFA framför allt har gemensamt med

Wotansvolk och andra inom vinkel två är hyllandet och romantiserandet av krigaridealet, även om båda organisationerna har tagit avstånd från varandra officiellt. Man menar också till skillnad från vinkel ett att man är representanter för de forna sederna genom ett kollektivt folkmedvetande (en utveckling/förvrängning av Jungs teorier om ett kollektivt undermedvetande och Madame Blavatskis teosofi (Wikipedia 2005b, 2005c, 2005d)). Man ser asatron som slutprodukten av en 40 000 år lång utveckling av den germanska etnicitetens religiositet – men man betonar att man inte ser någon religion som överlägsen en annan – bara att man skall hålla sig till sin egen religion (McNallen 2005c).

3. URSPRUNGSAMERIKANERNAS STÅNDPUNKTER

När det gäller återlämnande och återbegravningar så gäller NAGPRA för ursprungsamerikaner men relationen mellan forskare och dessa är alltjämt infekterad av tidigare övergrepp i vetenskapens namn (Sandefur 2005a, Meister 2005:71-87). Konflikten är också ständigt närvarande i varje fynd och ibland så exploderar den som i fallet Kennewick-mannen, eftersom många ursprungsamerikaner känner att forskarna skyr inga gränser för att bevisa att den vite mannen var först på amerikansk jord, eller som en webbsida definierar saken;

“...critics are quick to seize on any evidence that non-Indians(ie. white people who look like starship captains) were first to inhabit the “New World” ... Science says so and science is never wrong. Quit complaining and go back to your reservation where you belong. Be grateful that we gave you that much even our ancestors where here first.” (Schmidt 2005).

Anledningen till att frasen *“starship captain”* förekommer är att någon hade gjort en liknelse mellan modelleringen av Kennewick-mannen och Captain Picard i Star Trek. Schmidts åsikter representerar givetvis inte den enda typen av ståndpunkt som en ursprungsamerikan kan anta. Zuni Pueblo folket är en stam som har gett uttryck för ett annat sätt att se på saken, som i och för sig också är präglad av tidigare forsknings brister. De begär i princip inte att få tillbaka kvarlevor från deras förfäder, inte för att de skulle ha ett annat synsätt eller för att deras reaktion på kontext löst och ovarsamt hanterat utställningsmaterial skulle vara annorlunda. Zuni tror liksom de flesta ursprungsamerikaner att anden gör en resa efter att kroppen har dött och att man genom att störa kroppens viloplats stör denna resa. Problemet är att dokumentationen är otillfredsställande från grävstillfället så Zuni-folkets representanter vet inte vilken klan den döde tillhörde, vilken familj som skulle utträta ceremonin eller ens om den döde verkligen är av Zuni-folket. Som följd av detta så går det inte att arrangera någon begravningsceremoni. Därför har de antagit ståndpunkten att eftersom museipersonal har vanhelgat graven så är det deras uppgift att visa vördnad för de döda. Däremot har Zuni-folket en helt annan uppfattning när det gäller föremål som stulits från dem, framför allt så kallade *“twin War God images”* och har genom framgångsrik repatrieringsprocess lyckats lokalisera ett flertal av dem som tidigare har stulits och infogats i privata samlingar (Meister 2005:73). Zuni-föremål förekommer inte längre på auktioner som ett resultat av denna kampanj; auktionsbyråerna har helt enkelt bedömts dem som omöjliga att sälja.

Ett av de stora problemen inom ursprungsamerikanernas repatrieringsrörelse har länge varit att många indianer är fattiga har det svårt, samt att deras rituella föremål har betingat ett högt värde på auktioner – att sedan det första ledet i försäljningen som gott som alltid har fått väldigt dåligt är ett annat problem. Av de exempel som nämns i den kronologi som finns Meisters bok *“Mending the Circle”* har de i snitt fått mindre än en tiondel av vad objektet sålts för till samlare och därigenom inte tagit sig ur fattigdomsfällan genom sitt tilltag (Meister 2005:75-85).

Så det man kan konstatera är att i många fall så är den ekonomiska situationen så illa att flera kulturella värden går åt helt fel håll för flera indianstammar. Även om handeln med

föremål från indiankulturer minskat kraftigt sedan införandet av NAGPRA så har problemen inte försvunnit. Vissa stammar är indragna i konflikter kring andra problem som skapats av den vite mannens anländande och har inte tid att bry sig om kulturella värden. Problem har också uppstått i att ångerfulla tjuvar har bränt indiankonst och att de objekt som stjäls är svåra att ersätta.

4. HUR LÄNGE KAN MAN HÄVDA REPRESENTATION FÖR FORNA SEDER?

I fallet med Kennewick-mannen så finns det en omfattande rapport på det här ämnet som är publicerad av National Park Service; National Center for Cultural Resources där man gör ett försök att knyta denne till en idag levande kultur. Rapporten är gjord av Dr Kenneth Ames, Dr Daniel Boxberger, Dr Steven Hackenberger och Dr Eugene Hunn och publicerades i början av år 2000 (NPS 2005). Man lyckas inte med detta, då man konstaterar att det finns ett kulturellt glapp runt år 4000 BP i rapporten, vilket skulle betyda att man inte kan hävda en kulturell enhet från då till nu. Studien är dock i huvudsak en typologisk studie, baserad på det föremål som hittades vid Kennewick-mannens höft, som går att typologiskt placera i Clovis-kulturens första period (NPS 2005). Vårt att notera för den fortsatta diskussion är att det inte står någonstans exakt hur föremålet hittades, ifall det var ett vapen som hade används mot Kennewick-mannen eller om det var ett vapen som Kennewick-mannen hade använt. Noteras bör också göras att den som skrivit rapporten uppenbarligen inte har sett det aktuella föremålet (NPS 2005). Märkligt nog så ligger denna studie till grund för två skilda beslut angående skelettet som fattas i den amerikanska administrationen, vilket nog kan resa en del frågor om huruvida berörda myndigheter verkligen läser de rapporter de får in eller inte. De beslut som åsyftas är dels att Kennewick-mannen på grund av sin ålder är ursprungsamerikan (Boyer 2005) och dels beslutet om att forskargruppen skall få studera skelettet till de är klara med det (FOAP 2005).

I ett utlåtande från det amerikanska rättsystemet så konstaterar man alltså att alla pre-columbianska skelett är ursprungsamerikaner. Som Asatru Folk Assamble mycket riktigt påpekar i ett uttalande leder detta till problem i en debatt som redan är tillräckligt infekterade från början;

"In a world where the bones of one of Leif Erikson's men would be labeled "Native American" there is no hope of a reasonable, logical, fair solution" (McNallen 2005c)

Problem skulle uppstå ifall man skulle hitta ett skelett från en nordbo från tusentalet inom USA:s nuvarande gränser. Då skulle skelettet automatiskt vara en ursprungsamerikan enligt amerikansk lagstiftning och lämnas över till närmaste stam. Frågan är huruvida detta scenario är sannolikt; men faktum är att ursprungsamerikanerna skulle kunna driva fallet av intresset att demonstrera en del av det förtryck som de blivit utsatta för, och vi skulle ha skapat en infekterad situation som säkert skulle kunna leda till en hel del problem. Ett annat problem är att vi mer eller mindre ser en organisation som AFA som löjlig, och då som enda argument för att avfärda deras teser att de är löjliga. Att den fornnordiska religionen skulle ha varit död sedan ett specifikt årtal... Problemet med ett sådant argument är bara att det med lätthet leder till att man på samma grunder kan avfärda ursprungsamerikanernas krav då de också, på grund av repression från den vite mannen (i Kanada har man under en period förbjudit vissa uppseendeväckande ritualer som ursprungsamerikaner ägnat sig åt – i USA har plundring och militär repression åstadkommit samma sak) fått ett glapp i traditioner vilket gör att det de idag predikar också är rekonstruktioner. Så om problemet med brist på kontinuitet finns i båda de religiösa uppfattningarna, hur gör vi då? Är det rätt att framhäva att det ena tankesättet är legitimt på grund av dåligt samvete, medan man avfärdat det andra för att radikalkonservativa krafter har brukat/missbrukat dess symboler (Enoksen 1998:216-222)?

För att ta en ståndpunkt så skulle man framhärda att den position som Zoni-folket har intagit (se föregående stycke) är den rimliga; i alla fall när det gäller så pass gamla skelett som Kennewick-mannen. Även om det finns ett kulturellt samband så är det väldigt svagt när det gäller så gamla skelett – vi har dock sett exempel på återbegravningar av så gamla individer med hänvisning till NAGPRA (Buhl och Gore Creek (NPS 2005)) – så är det enda rimliga Zoni-folkets inställning: Ni har stört graven, men ni behöver inte återbegrava den – så länge ni behandlar den med värdighet.

När det gäller AFA, så har vi problemet med att de bygger hela sin tes på fyndet av projektilvapnet hos Kennewick-mannen. Deras tes är en om ett folkmord, vilket man har väldigt lite – om man ens skall säga något – bevis för. Därför är det ganska lätt för ett arkeologiskt samfund som inte i någon större utsträckning är beredd att acceptera våldsamma förklaringar att avfärda dessa teser. Man kanske också skall väga in det faktum att som en före detta soldat så är kanske McNallen beredd att dra alltför våldsamma slutsatser (McNallen har både tjänstgjort i Vietnam och rest runt i områden drabbade av inbördeskrig under början av 1990-talet (Andrén mfl. 2001:183-184)). Att båda grupper refererar till Kennewick-mannen som *"the Ancient One"* och att AFA ställer frågan *"Vem utrotade vem?"* (Andrén mfl. 2005:186) gör också att frågan blir svår för ett antropologiskt samfund som precis börjat försöka läka såren efter tidigare övergrepp i vetenskapens namn. Egentligen kan man säga att det är vid skriven tidpunkt ganska enkelt att ta ställning mot AFA och deras liknar av skäl som dock inte är vetenskapligt korrekta, utan mer känslomässigt baserade. Jag konstaterar ovan så kommer den riktiga debatten starta ifall man skulle hitta ett skelett med kaukasoida drag utmed östkusten som då inte är mer än 1000 år gammalt (enligt AFA en fråga om när, inte om). AFA:s position är att man kommer att driva detta fall till högsta instans ifall man blir tvungen (Gardell 2005). Som det är idag är båda sidors resonemang är känslobaserade och handlar mer om tro än om vetenskap gör det samtidigt svårt att göra ett rationellt ställningstagande.

5. VARFÖR BLEV KENNEWICK-MANNEN SÅ VIKTIG?

Det finns ett flertal orsaker till att det aktuella skelettet blev så pass viktigt; ett är att forskarna underlät att informera berörda stammar vid själva fyndet och när man konstaterade åldern på det. Tillvägagångssättet ger ekon av en tid som man försöker läka såren från redan; samt att det självklart blir betydligt större debatt kring ett fynd när man ägnar sig åt att ignorera gällande lagstiftning. Det är inte svårt att förstå att stammarna får en törn i sidan till forskarlaget när de måste läsa om ett fynd i tidningarna istället för att - som det skall gå till – blivit informerade innan.

En annan punkt som hjälpte till att skapa en infekterad situation kring skelettet är det faktum att man går ut med att skelettet har kaukasoida drag i media, och för den delen existensen av ett projektilvapen på samma fyndplats som skelett. Detta i kombination med att skelettet inte är begravt gör att det kan utgöra det bevis som en organisation som AFA har letat efter med ljus och lykta för att stärka sin mytologi. Som McNallen formulerar det i texten *"AFA out of the Kennewick Man case"*;

"Kennewick Man is all about extinction. His people were bred out or wiped out by invaders, and those interlopers are given credit for all his technology... his inventiveness... his hopes and dreams. Kennewick Man was a warning that it can happen to us too..." (McNallen 2005c)

Argumentationen känns i och för sig igen från andra främlingsfientliga organisationer (även om man inte med hundra procents säkerhet kan kalla AFA detta eftersom de inte har officiellt politisk hållning). Det är dock inte svårt att tänka på Sverigedemokraternas klistermärken *"Siste svensken tar flaggan med sig"* och *"Indianerna stoppade inte"*

invandringen – nu lever de i reservat” (förekom tidvis på lyktstolpar och elskåp under 1990-talet) när man hör sådana resonemang. Att McNallen sedan talar om demografi och enligt Andrén m.fl.(Andrén m. fl. 2001:184) gör följande uttalande får en att undra ifall hans avståndstagande från rasistisk politik verkligen är så starkt som han vill göra gällande;

”Somliga gillar numret 88; andra gillar 14. Jag föredrar det kortare... åtta ord: *The existence of my people is not negotiable*” (talen 14 och 88 är vanligt förekommande inom Wotansvolk och vit makt-världen; de 14 orden är i svensk översättning ”Vi måste säkra existensen för vårt folk och en framtid för våra vita barn”, 88 är omväxlande ett simpelt chiffer för ”*Heil Hitler!*” eller en hänvisning till David Lanes 88 punkter för att upprätta en rasren vit transatlantisk stat. (Andrén m.fl. 2001:172-173))

Som jag ser det är det existensen av ett projektilvapen i samma lager som Kennewick-mannen i kombination med analysen ”*kaukasoida drag*” som gjort frågan till så pass brännande som den faktiskt blev. Att sedan forskarna förmodligen lägger större vikt vid diagnosen än vad som man kan framhålla som rimligt av en insatt person bör också betraktas som bidragande till kontroversen.

Den rapport som National Park Service gjort, och som ligger till grund för de beslut som fattas i frågan så kan man se ett tydligt konstaterande att ”*kaukasoida drag*” inte har någon större vikt, eftersom det sedan länge är konstaterat att det fanns olika grupper som befolkade kontinenten. En med ”*mongoliska drag*” och en med mer ”*generella drag*” (NPS 2005); kan kontroversen bitvis vara en produkt av en konflikt mellan progressiva och reaktionära element inom forskarvärlden? Det är inte utan att man undrar ifall det faktiskt är så att det är reaktionära element bland forskare som helt enkelt manövrerat den ”*lämplige*” McNallen till den konflikt som uppstod. Särskilt när man tänker på hans teser om ett kommande Ragnarök som bara delvis skiljer sig från Wotansvolks motsvarighet. Inte för att man skall gå så långt att man brännmärker McNallen som nazist och avfärdar hans uppenbarligen genuina känslor för de forna gudarna (Gardell 2005, McNallen 2005e). Det är en enkel utväg av förlöjligande och saknar relevans i en seriös debatt.

6. SAMMANFATTNING

Ämnet för min etikuppsats har varit kontroversen kring Kennewick-mannen, ett skelett som hittades av två collage studenter på en flodbank i Kennewick den 28:e juli 1996. Problemen hopade sig när detta fynd visade sig vara både runt 9 000 år gammalt och ha vad man kallar ”*kaukasoida drag*”. Ett klumpigt agerande hos ansvariga forskare och klara brott mot praxis vid sådana fall orsakade ett långdraget rättsdrama som inte var över förrän i mitten av år 2002, då rättsystemet konstaterade att skelettets betydelse för forskningen kring de första amerikanerna var så stor att återbegravning var uteslutet. I den långa rättsprocessen hade då fem indianstammar, ett team om åtta forskare och en organisation för moderna asatroende, Asatru Folk Assemble, deltagit. I uppsatsen försöker jag dels förklara modern asatro och dess syn på etnicitet och redogöra för båda sidors ståndpunkter, samt att göra en kortare genomgång av den moderna asatron.

Frågorna jag har försökt svara på i uppsatsen är hur länge man kan hävda representation för forna seder och hur det kommer sig att Kennewick-mannen blev så viktig. Svaret på fråga ett görs mot en bakgrund av det aktuella fallet, och hur man skulle se på saken ifall ett skelett med ”*kaukasoida drag*” hittade på östkusten med en datering på cirka 1 000 år. Detta sker mot en bakgrund av Leif Erikssons seglats och att rättsystemet konstaterande att alla skelett som är pre-columbianska (dvs. före 1492 kristen tideräkning) är ursprungsamerikaner. Svaret på fråga två ger en insikt i ett samhälle där lagstiftning finns men inte respekten för denna i alla lager av forskarvärlden. För vem skulle vilja ha reda på att ens släkting hade hittats död på flodbank någonsans av media, och inte av polisen?

7. KÄLLFÖRTECKNING

BÖCKER

- Andrén, Anders (red) & Jennbert Kristina (red) & Raudvere Catharina (red), *Vägar till Midgård: myter om det nordiska – mellan romantik och politik*, Lund, 2001
- Enoksen, Lars Magnar, *Runor: Historia, tydning, tolkning*, Lund, 1998
- Gardell, Mattias, *Gods of the Blood: The Pagan Revival and White Separatism*, Durham and London, 2003
- Jennings, Pete, *Pagan Paths: A Guide to Wicca, Druidry, Asatru, Shamanism and Other Pagan Practices*, London, 2002
- Lodenius, Anna-Lena & Wikström, Per, *Vit makt och blågula drömmar: rasism och nazism i dagens Sverige*, Borås, 1998

INTERNETRESURSER

- Boyer, Sherrie & Hanna, Stephanie, *Interior Department to Release Radiocarbon Results from Dating of Kennewick Man*, 2005
<http://www.doi.gov/news/archives/000112.html>, 2005-04-13
- Fabian, Ann, *The Common Place: Bones of Contention 1-3*, 2005,
<http://www.common-place.org/vol-01/no-02/kennewick/index.shtml>, 2005-03-31
- Gardell, Mattias, *Svar på frågor via e-post*, 2005-04-17
- McNallen, Stephen A. (red), *Kennewick Man Fact Sheet*, 2005a
<http://www.runestone.org/kmfact.html>, 2005-04-13
- McNallen, Stephen A., *Asafolk and American Indians*, 2005b
<http://www.runestone.org/ind1.html>, 2005-04-13
- McNallen, Stephen A., *AFA out of the Kennewick Case*, 2005c
<http://www.runestone.org/kmend.html>, 2005-04-31
- McNallen, Stephen A., *Answers about Asatru*, 2005d
<http://www.asatru.org>, 2005-04-07
- McNallen, Stephen A., *Svar på frågor via e-post*, 2005-04-06
- Meister, Barbara (red), *Mending the Circle – a Native American Repatriation Guide*, 2005
<http://www.repatriationfoundation.org>, 2005-04-13
- Sandefur, Timothy, *The Pandas Thumb: Creationism not just for Protestants anymore*, 2005
<http://www.pandasthumb.org/pt-archives/000045.html>, 2005-04-07
- Schmidt, Robert, *Kennewick Man, Captain Picard and Political Correctness*, 2005
<http://www.bluecorncomics.com/kenwick1.htm>, 2004-03-31
- NPS, *National Park Service: Cultural Affliction Report*, 2005
<http://www.cr.nps.gov/aad/kennewick/> 2005-04-13
- FOAP, *Friends of Americas Past: The Kennewick Man Case*, 2005
<http://www.friendsofpast.org/kennewick-man/>, 2005-04-07
- Wikipedia, *Hyperborea*, 2005a
<http://en.wikipedia.org/wiki/Hyperborea>, 2005-04-18
- Wikipedia, *Theosophy*, 2005b
<http://en.wikipedia.org/wiki/theosophy>, 2005-04-17
- Wikipedia, *Collective unconscious*, 2005c
http://en.wikipedia.org/wiki/Collective_unconscious, 2005-04-17
- Wikipedia, *Nazi mysticism*, 2005d
http://en.wikipedia.org/wiki/Nazi_mysticism#Mysticism_in_modern_Neo-Nazism, 2005-04-17